

Republika e Kosovës – Republika Kosova
Paneli Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtrësia
Izborni Panel za Žalbe i Predstavke

Priština, 16 septembar 2021

Izborni panel za žalbe i predstavke - IPŽP, u cilju informisanja političkih subjekata, njihovih kandidata, članova političkih subjekata i njihovih pristalica, o potrebi primene Zakona o opštim izborima - ZOI za njihove predizborne aktivnosti, a posebno povodom početka izborne kampanje političkih subjekata od 16. septembra 2021. do 15. oktobra 2021. godine za lokalne izbore, koji će se održati 17. oktobra 2021. godine, izdaje sledeće:

SAOPŠTENJE ZA MEDIJE

Imajući u vidu da su institucije Republike Kosova, politički subjekti, njihove pristalice i kandidati, kao i organizacije civilnog društva dobro upoznati sa mandatom Izbornog panela za žalbe i predstavke - IPŽP, želeli bismo ponoviti da prema članu 115.1 Zakona o opštim izborima - ZOI, IPŽP je stalno, nezavisno telo nadležno za odlučivanje o dopuštenim žalbama u vezi sa izbornim procesom, kako je predviđeno ovim zakonom i izbornim pravilima.

Svrha ovog saopštenja je podsetiti političke partije, njihove pristalice i kandidate da doprinesu stvaranju uslova u kojima građani Kosova mogu izabrati svoje predstavnike putem slobodnih, fer i dobro obavешtenih izbora, u jednoj atmosferi demokratske tolerancije, mira i poštovanja vladavine prava.

Politički subjekti mogu organizovati bilo koji politički skup ili tribinu, sastanak, javnu prezentaciju ili bilo koju aktivnost pripremljenu za propagiranje političke poruke o izborima. Međutim, politički subjekti su obavezni da poštuju Kodeks Zakona o opštim izborima (ZOI) o Ponašanju političkih subjekata, njihovih pristalica i kandidata i Pravilo br. 13 Centralne izborne komisije - CIK, koji regulišu izbornu kampanju i obavешtenja za političke događaje. Ovaj pravni okvir uspostavlja osnovna pravila za kampanju prava, ali i šta se može koristiti kao materijal za kampanju, dozvoljena i zabranjena mesta za kampanju, vreme i mesto gde bi trebalo da bude dostavljeno obavешtenje o političkom skupu.

Na lokalnim izborima u Republici Kosovo, koji će se održati 17. oktobra 2021. godine, CIK je odlučila da period predizborne kampanje traje trideset (30) dana. Dakle, za izbornu kampanju

političkih partija, njihovih kandidata, članova političkih partija i njihovih pristalica, rok počinje 16. septembra 2021. godine i završava se 15. oktobra 2021. godine.

Izborni panel za žalbe i predstvake - IPŽP, u skladu sa članom 120. stav c. Zakona o opštim izborima - ZOI, za nepoštovanje važećih zakona može izreći novčane kazne za političke subjekte do 50.000 evra.

S obzirom na prirodu žalbi političkih partija i organizacija civilnog društva - OCD za izbore 14. Februara 2021. godine i meritumu ovih žalbi od strane IPŽP-a, možemo zaključiti da su najčešći prekršaji političkih subjekata tokom ovog izbornog procesa tokom predizborne kampanje bili postavljanje postera i plakata na javnim prostorima.

Tokom izborne kampanje za prevremene izbore za Skupštinu Republike Kosova, održane 14. februara 2021. godine, IPŽP je izrekao novčane kazne za političke subjekte jer su prekršili Kodeks ponašanja političkih subjekata, njihovih pristalica i kandidata, u iznosu od: **208,350.00 evra.**

Iznosi novčanih kazni za političke subjekte od strane IPŽP-a bili su sledeći:

1. Demokratski Savez Kosova - LDK	24,600.00 evra
2. Pokret za Samoopredeljenje – LVV	40,700.00 evra
3. Demokratska Partija Kosova - PDK	66,100.00 evra
4. Aleansa za Budućnost Kosova - AAK	52,750.00 evra
5. Socijaldemokratski pokret Kosova – NISMA	22,000.00 evra

Svi politički subjekti su do sada isplatili novčane kazne koje im je IPŽP izrekao.

Konačno, IPŽP poziva političke subjekte, njihove kandidate, članove političkih partija i njihove pristalice, kao i organizacije civilnog društva i medije, da nastave dobru saradnju sa IPŽP-om u cilju potpune primene zakona i uspostavljanja pravedne i demokratske izborne atmosfere.

Dodatak 1.

U svrhu informisanja političkih partija, njihovih pristalica i kandidata, odnosno sprečavanja neispunjavanja Kodeksa ponašanja političkih partija, njihovih pristalica i kandidata, dodajemo i ovo peto poglavlje Zakona o opštim izborima (ZOI) koje se odnosi na izbornu kampanju.

POGLAVLJE V

KODEKS PONAŠANJA POLITIČKIH SUBJEKATA, NJIHOVIH PRISTALICA I KANDIDATA

Član 31.

Svrha Kodeksa ponašanja

Kodeks ponašanja političkih subjekata, njihovih pristalica i kandidata ima za cilje da uspostavi pravila na osnovu kojih će građani Kosova moći da izaberu svoje predstavnike na pravičnim, slobodnim i informisanim izborima u duhu demokratske tolerancije, mira i poštovanja vladavine zakona.

Član 32.

Odgovornosti političkih partija, njihovih pristalica i kandidata

32.1 Ovaj kodeks se tiče svih političkih partija, kandidata, članova subjekata i njihovih pristalica.

32.2 IKMŽ je ovlašćena da donosi odluke o sankcijama ili popravnim merama, u saglasnosti sa svojim procedurama, u slučaju kršenja Kodeksa.

32.3 Politički subjekti su dužni da obaveste svoje članove, pristalice i kandidate o odredbama Kodeksa.

32.4 Politički subjekti su dužni da preduzmu sve adekvatne mere kako bi suzbili eventualno kršenje Kodeksa od strane njihovih članova, pristalica i kandidata.

32.5 Politički subjekti su odgovorni za sve prekršaje Kodeksa počinjene od strane njihovih članova, pristalica i kandidata.

32.6 Politički subjekti mogu podenti IKMŽ, evidenciju koja dokazuje da su preduzeli adekvatne mere da suzbiju i/ili spreče svoje članove, pristalice i kandidate u kršenju Kodeksa. Takva evidencija može biti uzeta u obzir tokom određivanja sankcija i može uključivati sledeću evidenciju:

- a) politički subjekat je informisao svoje članove, pristalice, i kandidate o odredbama Kodeksa i obaveze poštovanja istih;
- b) politički subjekti i njihovi kandidati su se javno oglasili o osuđivanju nasilja, pretnji nasiljem ili zastrašivanja tokom procesa izbora;
- c) politički subjekti javno i ozbiljno osuđuju svoje članove, pristalice i kandidate za kršenje vazecih zakona koji se tiču izbora;
- d) politički subjekti ne podržavaju, podstiču ili pomažu svoje članove, pristalice i kandidate u kršenju Izbornih pravila pod nikakvim okolnostima niti u bilo kakvoj situaciji;

- e) i svu ostalu evidenciju o pokušajima političkih subjekata da suzbiju kršenje Izbornih pravila od strane svojih članova, pristalica i kandidata.

32.7 Svaki kandidat je dužan da potpiše izjavu o njoj/njegovoj saglasnosti sa poštovanjem svih vazecih zakona i podržavanjem potpunog sprovođenja potvrđenih rezultata izbora.

Član 33.

Zabranjene radnje za političke subjekte

Političkim subjektima, njihovim pristalicama i kandidatima su tokom predizborne kampanje zabranjene sledeće radnje:

- a) uklanjanje, skrivanje, uništavanje ili izmena pismenih beleški, postera, plakata i ostalog materijala, koji neki drugi politički subjekat koristi tokom izborne kampanje;
- b) postavljanje obaveštenja, plakata i postera, ili objavljivanje njihovih imena ili slogana koji se tiču izborne kampanje, u ili na javnim objektima ili ustanovama, na ili iznad javnih puteva, na saobraćajnim znacima, u ili na zgradama ili objektima koje koriste međunarodne organizacije, ili u\na privatnim objektima pod tuđim vlasništvom ili korišćenjem;
- c) nošenje ili pokazivanje oružja na bilo kakvim političkim sastancima ili tokom bilo kakvog događaja organizovanog od strane političkih subjekata. Nošenje oružja od strane drugih lica na političkim sastancima/događajima je dozvoljeno samo ukoliko je lice koje poseduje oružje za to ovlašćeno od strane nadležnih organa i samo ukoliko je Kosovska Policija, unapred obaveštena da će lice nositi sa sobom oružje na relevantnim sastancima;
- d) ometanje sastanaka ostalih političkih subjekata ili podsticanje drugih da čine to;
- e) ometanje ili pokušaj ometanja novinara da obavlja svoje profesionalne dužnosti;
- f) obećavanje novčane nagrade kako bi dobio podršku glasača;
- g) preti ili pokušava da preti nekom drugom političkom subjektu, njihovim pristalicama ili kandidatima;
- h) ohrabruje neko lice, koje nema zakonito pravo na registraciju, da se registruje za glasanje;
- i) ohrabruje neko lice, koje nema pravo glasa, da glasa;
- j) ohrabruje neko lice da glasa više od jednog puta na istim izborima, ili da glasa u ime nekog drugo lica;
- k) zloupotrebljava pravo žalbe, ili podnosi lažnu, neosnovanu ili netačnu žalbu ili predstavku IKMŽ;
- l) koristi se rečima, usmenim ili pismenim putem, koje vređaju ili provociraju, ili imaju za cilj provokaciju neke druge osobe, kako bi izazvala nasilje protiv nekog lica ili vlasništva, koje pospešuje, ili koje ima za cilj pospešivanje mrženje protiv drugih, ili objavljuje ili koristi slike, simbole ili neki drugi material koji može imati takav efekat; ili
- m) u cilju promovisanja političkog subjekta ili njihove kandidate koristeći slike, simbole ili neki drugi materijal koji se odnosi na osobu koja:
  - (i) služi kaznu izrečenu od strane Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju; ili

- (ii) je pod optužbom Tribunala za bivšu Jugoslaviju i nije se ispoštovalo naređenje da se pojavi pred Tribunalom.

Član 34.

Zastrašivanje i nasilje tokom procesa izbora

34.1 Primena ili pretnja primenom nasilja od strane političkih subjekata, njihovih članova, pristalica ili kandidata, je strogo zabranjeno.

34.2 Nijedan politički subjekat ili kandidat ne sme podržati, podstaći ili dozvoliti nasilje, pretnju nasiljem ili zastrašivanje, tokom procesa izbora. Svaki politički subjekat je dužan da informiše svoje članove i pristalice o potrebi za izbegavanjem takvog ponašanja.

34.3 Izborne kampanje biće organizovane tako da ugodna i mirna atmosfera vlada tokom perioda kampanje.

Član 35.

Zabranjene delatnosti od strane zaposlenih u javnim institucijama

35.1 Osoba koja vrši javnu funkciju, izabrana ili imenovana, ne može da koristi istu ili nijedno od službenih sredstava u svrhu sticanja glasova. Nijedno sredstvo bilo koje institucije javne administracije na centralnom ili lokalnom nivou ili nijedno preduzeće u vlasništvu ili kontrolisano od strane centralne ili lokalne vlasti ne može biti upotrebljeno ili korišćeno kao podrška političkom subjektu na izborima.

35.2 Nijedan politički subjekat neće tokom trajanja perioda izborne kampanje, da ohrabri ili iskoristi zaposlenog u javnim institucijama koristeći njegov ili njen javni položaj kako bi vodili kampanju za jedan politički subjekat.

Član 36.

Zabranjene predizborne delatnosti

36.1 Tokom dvadeset četiri (24) sata pre otvaranja Glasačkih mesta i sve do njihovog zatvaranja, političkim subjektima, njihovim pristalicama ili kandidatima zabranjuje se sledeće aktivnosti:

- a) raspodela ili izlaganje na bilo kojem Glasačkom mestu ili unutar okruga od 100 metara, bilo kakvog materijala sa ciljem uticanja na glasače
- b) bilo kakve kampanje.

Član 38.

Kazne za Kršenje Zakonskih Pravila

38.1 Kršenje bilo kojeg člana Kodeksa ponašanja iznešenih u ovom Poglavlju, u slučajevima kad ova kršenja nisu uticala na izborni rezultat, to je administrativni prekršaj i kažnjiv je u saglasnosti sa pravilima IKMŽ.

38.2 Iznos kazne je određen na osnovu Člana 146.

38.3 Kršenja Kodeksa ponašanja određenih od strane KMŽ, koja su imala za cilj uticanje na rezultate izbora se smatraju krivičnim prekrđajem shodno Krivičnom Zakonu Kosova.

Član 46.

Kazne

Osim pojedinačne odgovornosti za kršenje bilo koje odredbe ovog Poglavlja kažnjivo Krivičnim Zakonom Kosova, kršenja mogu biti podneta i Izornoj Komisiji za Žalbe i Molbe (IKŽM). IKŽM može da nametne kaznu Političkom subjektu za koji se smatra da je prekršio odredbe ovog poglavlja.

Dodatak 2.

Pravilo br. 13 Centralne izborne komisije - CIK koja reguliše izbornu kampanju i saopštenja za političke događaje može se naći na sledežem linku: http://www.kqz-ks.org/Uploads/Documents/13_siywfrtqbc.PDF